

AZ ISKOLAI JÓLLÉT ÉS AZ ÖNSZABÁLYOZOTT TANULÁS ÖSSZEFÜGGÉSEINEK FELTÁRÁSA ÁLTALÁNOS ISKOLÁS TANULÓK KÖRÉBEN

T-12

Nagy Krisztina *, D. Molnár Éva **

* Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola

** Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: iskolai jóllét; önszabályozott tanulás

Az iskolai eredményességet nagyon sok minden befolyásolhatja. A tanulók iskolához való viszonya befolyásolja iskolai tevékenységeiket, viselkedésüket, a társas kapcsolataik alakulását és a teljesítményüket is. Az iskolai jóllét kialakulását a környezeti tényezők, a tanulók énképe, társas kapcsolatai és iskolai teljesítménye határozza meg; legjelentősebb szerepe a személyeknek és a tantárgyak iránti attitűdnek van. A tanulásukat jól önszabályozó tanulók megfelelő tanulási szokások és stratégiák alkalmazásával sikeresen vesznek részt a tanulási szituációkban, motiváltabbak, ami bizonyítottan jobb tanulmányi eredményekkel jár.

Kutatásunk célja az iskolai jóllét, illetve a tanulási stratégiák és motívumok vizsgálatával az önszabályozott tanulás összefüggéseinek feltárása és háttérváltozók mentén való vizsgálata általános iskolás (5. és 8. osztályos) tanulók körében. Korábbi kutatások alapján feltételezzük, hogy akik megfelelően képesek önszabályozni tanulásukat, jobb teljesítményt érnek el, sikeresebbnek érzik magukat, szívesebben járnak iskolába, ezáltal magasabb iskolai jólléttel jellemezhetők.

A kutatás alapját képező papír-ceruza alapú kétrészes (129 item) kérdőívben arra keressük a választ, hogy a tanulók miért szeretnek iskolába járni, illetve milyen tanulási szokásaik és stratégiáik vannak. A hipotéziseink igazolásához használt Iskolai Jóllét kérdőív (33 item) az iskolához és a társakhoz való viszonyt, az iskolai környezetet, a testi/fizikai állapot jellemzőit és a tanuló énképét, míg az Önszabályozott tanulás kérdőív (46 item) két alskálája a tanulási motívumokat (21 item) és stratégiákat (25 item) vizsgálja. A véletlenszerűen választott általános iskolák összesen 220 db kérdőívet kaptak, kitöltésükre az osztályfőnök felügyeletével két tanóra állt a tanulók rendelkezésére. A kérdőívek beérkezése és az adatok elemzése 2018. december és 2019. január 31. között folyamatos.

A már rendelkezésre álló adatok szerint mindkét mérőeszköz jó megbízhatósági mutatókkal (Cronbach- α) rendelkezik: Iskolai Jóllét Kérdőív: 0,78; az Önszabályozott Tanulás Kérdőív két alskálája 0,81 és 0,84. A válaszok szerint a tanulók zöme közepes mértékben szeret iskolába járni (23%), az 5. osztályos tanulók többségénél a szívesen (23%), a 8. osztályosoknál viszont a kevésbé szívesen (21%) válasz fordult elő gyakrabban. Az iskolai jóllétet 5. osztályban a társakhoz való viszony és az iskolai teljesítmény, 8. osztályban az iskolai teljesítmény faktora befolyásolja erőteljesebben. A tanulási szokások és stratégiák esetében a tanulók gyakran alkalmazzák a memorizálás és a tervezés technikáját; a segítségkérés az alacsonyabb évfolyamon fordul elő gyakrabban. Az adatok lehetőséget teremtenek további összefüggés-vizsgálatokra és nemek, évfolyamok közötti különbségek vizsgálatára is.

Az eredmények hozzájárulhatnak a vizsgált minta tanulási szokásainak és tanulói jóllétét befolyásoló dimenzióinak feltárásához, a felvázolni kívánt helyzetkép további fejlesztések alapját képezheti.

A tanulmány az Emberi Erőforrások Minisztériuma UNKP-18-3 Kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának Támogatásával készült.